

İSRAİL-ABD VE İRAN SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ: GÜVENLİ LİMAN KAÇIŞI, ULUSLARARASI FİNANS MERKEZİ OLMA POTANSİYELİ VE TÜRKİYE'NİN ATMASI GEREKEN ADIMLAR ÜZERİNE

THE IMPACT OF THE ISRAEL-U.S.-IRAN CONFLICT ON
TÜRKİYE: SAFE-HAVEN DYNAMICS, THE POTENTIAL TO
BECOME AN INTERNATIONAL FINANCIAL CENTRE, AND THE
POLICY STEPS TÜRKİYE NEEDS TO TAKE

Prof. Dr. H. Hakan YILMAZ

Mülakat

SESA
Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

Prof. Dr. H. Hakan YILMAZ

TEPAV Program Danışmanı

H. Hakan Yılmaz, yüksek lisansını 1998 yılında ABD’de Columbia University’de Kamu Politikaları alanında, doktorasını ise 2006 yılında Hacettepe Üniversitesi Maliye Bölümünde tamamlamıştır.

Kamu sektöründe yaklaşık 20 yıl görev yapan Yılmaz, Sayıştay Başkanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı’nda çeşitli pozisyonlarda çalışmıştır. 2008-2021 yılları arasında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümünde öğretim üyesi yapmış, 2014’te profesör olmuştur.

Yurt içi ve yurt dışında birçok projede uzman ve danışman olarak görev alan Yılmaz; AB, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve UNICEF gibi kurumlarla çalışmıştır. 1998’de Dünya Bankası’nda araştırmalarda bulunmuş, 2019-2022 arasında UNDP Yerel Yönetimler Reformu Projesi’nde Baş Teknik Danışmanlık yapmıştır.

Akademik çalışmaları kamu politikaları, mali yönetim, gelir dağılımı, yoksulluk, sosyal politikalar ve yerel yönetimler maliyesi gibi alanlarda yoğunlaşmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
1. İsrail-ABD ve İran merkezli savaşının Türkiye ekonomisine ilk aşamada en güçlü etkileri sizce hangi alanlarda görülür: kamu maliyesi, enflasyon, dış ticaret, enerji, finansal istikrar veya göç baskısı?	5
2. Türkiye'nin böyle bir kriz ortamında "güvenli liman" olarak algılanabilmesi için hangi mali ve kurumsal koşulların sağlanması gerekir?	6
3. Sizin kamu maliyesi ve yapısal uyum perspektifinizden bakıldığında, Türkiye'nin bu süreçte avantaj üretme kapasitesi mi daha yüksek, yoksa mevcut kırılganlıkları mı daha baskın?	7
4. Türkiye, bu tür bir bölgesel kriz ortamında kısa vadeli sermaye çekebilen bir ülke mi olabilir, yoksa daha kalıcı biçimde bölgesel finansal ve operasyonel merkez haline gelme potansiyeli mi taşımaktadır?	7
5. Bu savaş durumunda kamu bütçesi üzerinde en ciddi baskılar hangi başlıklarda ortaya çıkar: enerji maliyetleri, güvenlik harcamaları, sosyal destekler, göç yönetimi, lojistik altyapı veya başka alanlar mı?	8
6. "Güvenli liman kaçı" kavramını siz yalnızca finansal sermaye hareketi olarak mı görüyorsunuz, yoksa şirket merkezleri, lojistik ve ticari yönetim fonksiyonlarının yer değiştirmesi olarak da değerlendirmek gerekir mi?	8
7. Merkezi yönetim ile yerel yönetimler açısından bakıldığında, olası bir göç öngörüyor musunuz? Böyle bir durumda, Türkiye'de özellikle hangi şehirler ve hangi bütçe kalemleri üzerinde baskı oluşturur?	8
ENGLISH	10
THE IMPACT OF THE ISRAEL-U.S.-IRAN CONFLICT ON TÜRKİYE: SAFE-HAVEN DYNAMICS, THE POTENTIAL TO BECOME AN INTERNATIONAL FINANCIAL CENTRE, AND THE POLICY STEPS TÜRKİYE NEEDS TO TAKE	10
Introduction	11
1. In your view, in which areas would the Israel-U.S.-Iran-centred conflict have the strongest immediate impact on the Turkish economy: public finance, inflation, foreign trade, energy, financial stability, or migration pressure?	12
2. What fiscal and institutional conditions must be met for Türkiye to be perceived as a "safe haven" in such a crisis environment?	13
3. From the perspective of public finance and structural adjustment, does Türkiye currently have a greater capacity to generate strategic advantages in this process, or are its existing vulnerabilities more dominant?	14

4. In such a regional crisis environment, can Türkiye become a country that attracts short-term capital, or does it possess the potential to become a more permanent regional financial and operational centre? 14
5. In such a war scenario, under which headings would the most serious pressures on the public budget emerge: energy costs, security expenditures, social assistance, migration management, logistics infrastructure, or other areas? 15
6. Do you regard the concept of “safe-haven relocation” solely as a movement of financial capital, or should it also be evaluated in terms of the relocation of company headquarters, logistics, and commercial management functions?..... 15
7. From the perspective of both the central government and local governments, do you foresee a possible migration wave? If so, which cities and which budget items in Türkiye would come under pressure? 15

Giriş

Bölgesel jeopolitik gerilimlerin derinleştiği mevcut konjonktürde, İsrail-ABD ve İran merkezli savaşının Türkiye'ye olası yansımaları, yalnızca dış politika ve güvenlik bağlamında değil; ekonomi politikası, kamu maliyesi, finansal sistem, lojistik altyapı ve kurumsal kapasite bakımından da dikkatle analiz edilmesi gereken bir mesele olarak öne çıkmaktadır. Güvenli liman arayışı, uluslararası finans merkezi olma iddiası, sigortacılık kapasitesi, limanların stratejik rolü ve uluslararası finansal operasyonların Türkiye'ye yönelme ihtimali gibi başlıklar, bu tartışmanın temel eksenlerini oluşturacaktır. Bu kapsamda Prof. Dr. H. Hakan Yılmaz ile yapılan bu mülakatta, Türkiye'nin söz konusu gelişmeler karşısında nasıl bir ekonomi politikası çerçevesi geliştirmesi gerektiği; mali dayanıklılık, kamu kurumlarının hazırlık düzeyi, yerel yönetimlerin rolü ve sosyal etkiler bakımından hangi önceliklerin öne çıktığı ele alınacaktır.

1. İsrail-ABD ve İran merkezli savaşın Türkiye ekonomisine ilk aşamada en güçlü etkileri sizce hangi alanlarda görülür: kamu maliyesi, enflasyon, dış ticaret, enerji, finansal istikrar veya göç baskısı?

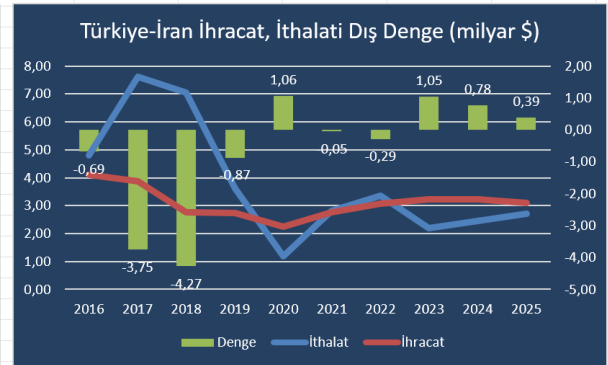
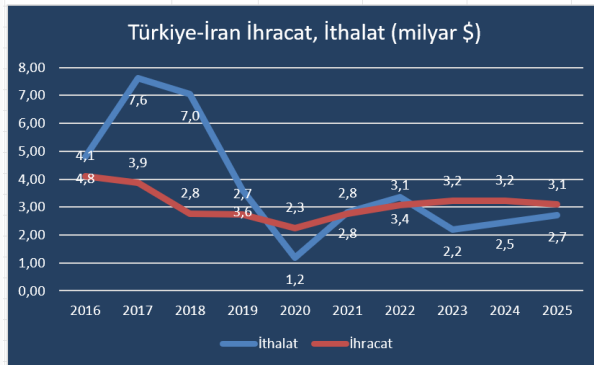
Türkiye, bu bölgede yaşanan sıcak savaşın ekonomik faturasından en çok etkilenecek ülkelerin başında gelmektedir. Bu çerçevede ilk aşamada dış ticaret hacminin daralmasına bağlı olarak üretim ve istihdam üzerinde olumsuz etkiler, enerji fiyatlarındaki artışa bağlı maliyet baskıları ile turizm ve sınır illerindeki ekonomik daralma öne çıkacaktır. Sıcak savaşın derinleşmesi hâlinde ise göç ve güvenlik odaklı risklerin de Türkiye açısından daha belirgin hâle gelmesi beklenmektedir.

İran'ın ithalatı içinde Çin'den sonra ikinci büyük ülke Türkiye'dir. Dolayısıyla Türkiye ekonomisine doğrudan etki, öncelikle İran ve bölge ile olan dış ticaret ilişkilerimiz üzerinden hissedilecektir. Türkiye ile İran arasındaki dış ticaret hacmi son beş yıl ortalamasında 5,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Son üç yılda, özellikle ithalattaki yavaşlamanın etkisiyle Türkiye, İran'a karşı dış ticaret fazlası vermeye başlamıştır; bu tutar ortalama yaklaşık 800 milyon dolar düzeyindedir. Yaklaşık 6 milyar dolar seviyesindeki transit ticaret de eklendiğinde, potansiyel ticaret hacmi fiilen 11 milyar doların üzerine çıkmaktadır.

Türkiye'ye son dönemde önemli sayıda İranlı girişimci gelmektedir; toplam sayının 12 bini aştığı görülmektedir. Benzer şekilde Türkiye'den de İran'a yatırım amacıyla giden girişimciler bulunmaktadır.

Tablo1: Türkiye-İran Dış Ticaret Gelişimi (milyar dolar)

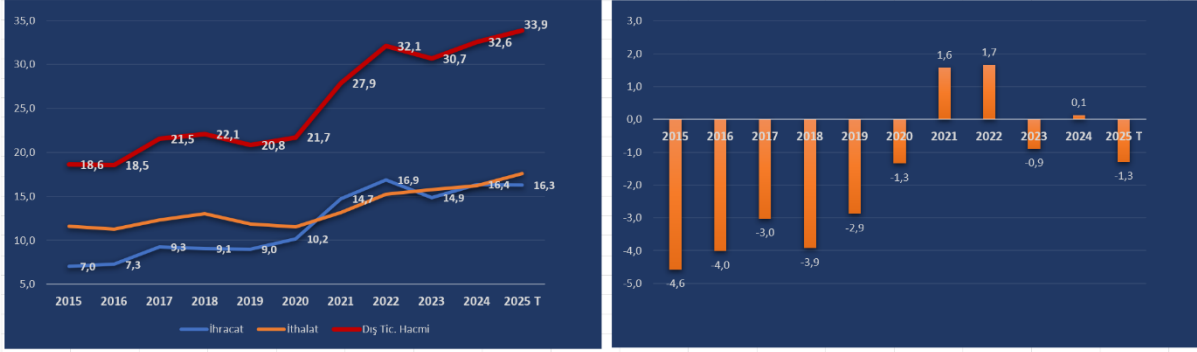
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
İthalat	4,80	7,61	7,04	3,61	1,19	2,82	3,35	2,18	2,45	2,70
İhracat	4,12	3,86	2,77	2,74	2,25	2,77	3,07	3,23	3,23	3,09
Denge	-0,69	-3,75	-4,27	-0,87	1,06	-0,05	-0,29	1,05	0,78	0,39
Dış Ticaret Hacmi	8,92	11,47	9,81	6,35	3,45	5,59	6,42	5,41	5,69	5,79

Kaynak: TÜİK verilerinden kendi tahminimiz, 2025 yılsonu tahmini

Türkiye ile ABD arasındaki toplam ticaret hacmi ise son üç yıl ortalamasında yaklaşık 32 milyar ABD doları seviyesindedir. Özellikle son on yıllık dönemde ticaret hacmi yüzde 82 artarak 18 milyar ABD doları seviyesinden 33 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir. Artışın, Türkiye'nin ABD'ye yaptığı ihracatta daha yüksek oranda gerçekleşmiş olması (yüzde 128), dış ticaret dengesinde geçmişte yaklaşık 5 milyar ABD dolarına yaklaşan açıkların bazı yıllarda fazlaya dönüşmesini de beraberinde getirmiştir.

Tablo 2: Türkiye-ABD Dış Ticaret Gelişimi (milyar dolar)

Kaynak: TÜİK verilerinden kendi hesaplama ve tahminimiz

Bu çerçevede, 2025 yılı sonunda Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 6'sının ABD'ye, yüzde 1,14'ünün ise İran'a yönelik olduğu dikkate alındığında, Türkiye'nin maliyet artışları ve dış ticaret daralması bakımından doğrudan etkilenme riskiyle karşı karşıya kalacağı söylenebilir.

Diğer yandan, Türkiye'nin İran'a yaptığı ihracatta ilk sırayı yüzde 27-30 pay ile makineler ve yedek parçaları almaktadır. İran, iç üretimini ve kendine yeterliliğini artırmak amacıyla üretim ekipmanları, makine, makine aksamı, yedek parçalar ve motorlu taşıt parçalarını Türkiye'den ithal etmektedir. Plastikler ve çeşitli kimyasal ürünler grubu ise yüzde 25-27 ile ikinci sıradadır. Önemli bir petrokimya ürünleri üreticisi ve ihracatçısı olan İran, hem iç tüketimi hem de ihracata yönelik üretimi için ülke içinde yeterince üretmediği yarı mamul plastikler, kimyevi ürünler ve bazı kimyasal ara maddelerini de Türkiye'den temin etmektedir. Tarımsal ürünler ise yüzde 8-10 pay ile ihracatımızda üçüncü sırada yer almaktadır.

Bunun yanında İran, dönem dönem ülke içinde ortaya çıkan bazı mal gruplarındaki arz açığını kapatmak ve fiyatları kontrol altında tutmak amacıyla, yakın komşusu olan Türkiye'den doğrudan ithalat yapmaktadır. Geçmiş dönemlerde bitkisel yağ, tavuk eti ve yumurta bu kapsamda ilave ithalata konu olmuştur. Özellikle enerji maliyetlerindeki düşüklük nedeniyle, ihracatımızda dördüncü sırada yer alan bazı metal cevherleri de İran'daki ucuz enerji maliyetlerinden yararlanılarak işlenmek üzere bu ülkeye gönderilmektedir.

Türkiye'nin İran'dan ithal ettiği ise, doğal gaz bedellerinin sözleşmeler ve muhasebe sistemi içindeki yansıtılma biçiminden kaynaklanan bazı teknik sorunlarla birlikte, ağırlıklı olarak yüzde 50 oranında doğal gaz üzerinden gerçekleşmektedir. Bunu yüzde 20-30 bandında metal ürünleri (özellikle gümüş ve alüminyum), yüzde 5-10 seviyelerinde ise tarım ürünleri izlemektedir. Bu nedenle doğal gaz başlığında yalnızca arz güvenliği değil, aynı zamanda maliyet yönlü etkilenme potansiyeli de dikkate alınmalıdır. Türkiye'nin yıllık yaklaşık 8 milyar metreküplük tüketimi bu açıdan önem taşımaktadır. Sonuç olarak Türkiye, gerek ABD ile olan yüksek dış ticaret hacmi, gerek İran'la enerji odaklı ithalat ilişkisi, gerekse ihracatta makine, yedek parça, plastik ve kimya sektörlerindeki yoğunluğu nedeniyle, bu savaştan en yüksek düzeyde etkilenebilecek ülkelerin başında gelmektedir. Ekonomik etki, özellikle küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinde ihracat daralması; İran sınırına yakın bölgelerde ise ticaret ve turizmde gerilemeye bağlı refah kaybı şeklinde ortaya çıkacaktır.

2. Türkiye'nin böyle bir kriz ortamında "güvenli liman" olarak algılanabilmesi için hangi mali ve kurumsal koşulların sağlanması gerekir?

ABD-İsrail ve İran savaşı sonrasında, bölgede faaliyet gösteren firmaların ve gerçek kişilerin savaş alanı dışında daha güvenli bir merkez olarak Türkiye'ye yönelmesi ve Türkiye'nin bu süreçte ihtiyaç duyduğu dış finansmanı çekmesi muhtemel bir ihtimal olarak değerlendirilmelidir. Bu kapsamda özellikle Körfez ülkelerinden, başta Birleşik Arap Emirlikleri olmak üzere Kuveyt, Bahreyn ve Katar kaynaklı yatırımcıların Türkiye'ye çekilmesi önem taşımaktadır. Ancak burada temel sorun haline gelen konu; Körfez ülkelerindeki güven eksikliği ve öngörülemezliktir.

Yabancı yatırımcı açısından oyunun kurallarının değişmemesi ve öngörülebilirliğin sağlanması son derece önemlidir. Aynı şekilde, kazanılmış hakların korunması da kural bazlı bir sistemin varlığına ilişkin temel göstergelerden biri olarak değerlendirilmektedir.

2026 yılında dış finansman ihtiyacı artan Türkiye açısından, savaş sonrasında firmaların Türkiye'ye gelmesini ve buna bağlı olarak sermaye girişini sağlamak temel hedeflerden biri olmalıdır. Bu çerçevede özellikle vergi teşvikleri önem kazanmaktadır. Kurumlar vergisi oranına ilişkin avantajlar, gelir vergisine yönelik düzenlemeler, yabancı sermaye mevzuatı, yatırım teşvikleri ile veraset ve intikal vergisine ilişkin düzenlemeler; yalnızca şirketlerin değil, bireylerin de Türkiye'ye yönelmesini teşvik edebilecek araçlar arasında yer almaktadır.

Birleşme ve devralma işlemleri kapsamında yabancı yatırımcılar tarafından Türk şirketlerine yapılması öngörülen toplam yatırım değerlerinin, son on yılda dalgalı bir seyir izlemekle birlikte, özellikle 2023 sonrasında yeniden güçlü bir artış eğilimine girdiği görülmektedir. Bu durum, Türkiye açısından potansiyel bir avantaj olarak değerlendirilmelidir.

Öte yandan, Körfez'de yaşanan ve derinleşme riski taşıyan gelişmelerin yeterince yakından takip edilip edilmediği de ayrıca sorgulanmalıdır. Bu nedenle, güçlü araştırma kurumlarına ve etkin bir stratejik planlama kapasitesine ihtiyaç vardır. Bu çerçevede, kurumsal analiz, planlama ve öngörü üretme yetkinliğine sahip araştırma kurumlarının güçlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

3. Sizin kamu maliyesi ve yapısal uyum perspektifinizden bakıldığında, Türkiye'nin bu süreçte avantaj üretme kapasitesi mi daha yüksek, yoksa mevcut kırılganlıkları mı daha baskın?

Öncelikle şu belirtmek gerekiyor; yabancı sermaye girişini mümkün olduğu ölçüde know-how transferi sağlayacak doğrudan yatırımlara yönlendirmemiz gerekiyor. Bu anlamda, uzun süredir ertelenen ikinci nesil reformlar tamamlanmış ve uygulama konusunda güven veren bir çerçeve oluşturulmuş olsaydı, bugünkü tablonun Türkiye açısından çok daha olumlu sonuçlar doğurması mümkün olabilirdi.

Türkiye açısından kritik olan husus ise, kural bazlı bir sistemin eksiksiz biçimde işleyeceğine dair güvence verebilmesidir. Eğer bu güven sağlanabilirse, sahip olduğu ekonomik potansiyel, insan kaynağı, finansal altyapı ve diğer yapısal avantajlar sayesinde Türkiye önemli fırsatlar üretebilir. Aksi hâlde mevcut kırılganlıklar, bu potansiyelin önüne geçmeye devam edecektir.

4. Türkiye, bu tür bir bölgesel kriz ortamında kısa vadeli sermaye çekebilen bir ülke mi olabilir, yoksa daha kalıcı biçimde bölgesel finansal ve operasyonel merkez haline gelme potansiyeli mi taşımaktadır?

Mevcut koşullarda Türkiye, sıcak savaşın tarafı olmamakla birlikte, ikinci derecede riskli bir coğrafi bölgede yer almaktadır. Bunun yanında, yapısal nitelikli reformların ertelenmesi ve uygulamaya ilişkin tereddütler de yatırımcı nezdinde Türkiye'yi daha çok kısa vadeli fırsatlar sunan bir ülke görünümüne taşımaktadır.

Bununla birlikte, gerekli yapısal ve kurumsal düzenlemeler hayata geçirilebilirse Türkiye'nin yalnızca kısa vadeli sermaye çeken bir ülke değil, aynı zamanda bölgesel ölçekte finansal ve operasyonel merkez hâline gelme potansiyeli de bulunmaktadır. Ancak mevcut tabloda, kısa vadeli sermaye hareketleri daha olası görünmektedir.

5. Bu savaş durumunda kamu bütçesi üzerinde en ciddi baskılar hangi başlıklarda ortaya çıkar: enerji maliyetleri, güvenlik harcamaları, sosyal destekler, göç yönetimi, lojistik altyapı veya başka alanlar mı?

Bu savaşın dünya ekonomisi üzerindeki en önemli riski, düşük büyüme ile enerji fiyatlarının tetiklediği maliyet artışlarına bağlı yüksek enflasyonun aynı anda yaşanmasıdır. Bu gelişmeler, kaçınılmaz olarak arz şoklarını da gündeme getirmektedir. Büyümenin yavaşlaması ve toplam talepte daralma ise işsizliği dönemsel olarak belirgin biçimde artıracaktır.

Türkiye'de kamu borç yükü görece düşük olmakla birlikte, faiz oranlarının yüksekliği ve dış kaynak ihtiyacı nedeniyle bütçenin mali hareket alanı geniş değildir. Bu nedenle, özellikle enerji fiyatlarındaki artışın dış açık üzerinde oluşturacağı finansman baskısı karşısında, daha orta ve uzun vadeli, nitelikli sermaye girişine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu sorun aşılabildiği takdirde, bütçe açığının yüzde 3'lerden yüzde 5'lere yükselmesi sorun yaratmayacaktır. Ancak enerji maliyetleri, güvenlik harcamaları, sosyal destekler ve olası göç yönetimi giderleri bütçe üzerinde başlıca baskı kalemleri olarak öne çıkacaktır.

6. “Güvenli liman kaçışı” kavramını siz yalnızca finansal sermaye hareketi olarak mı görüyorsunuz, yoksa şirket merkezleri, lojistik ve ticari yönetim fonksiyonlarının yer değiştirmesi olarak da değerlendirmek gerekir mi?

Finansal sermaye hareketleri bu konuda ilk akla gelen ve en görünür başlıktır. Ancak ticaret, özellikle transit ticaret (re-export), lojistik ve turizm sektörleri de bu süreçte öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, uzun vadede kalıcılığı sağlayacak ve ekonomik gelişmeyi hızlandıracak asıl alanın, bu bölgedeki geçiş sürecinden beslenebilecek bilgi teknolojileri ve dijital ekonomi olduğu kanaatindeyim. Dolayısıyla “güvenli liman kaçışı” yalnızca finansal sermaye hareketi olarak değil; şirket merkezlerinin, ticari yönetim fonksiyonlarının, lojistik ağların ve dijital faaliyetlerin yer değiştirmesi şeklinde daha geniş bir perspektifle değerlendirilmelidir.

7. Merkezi yönetim ile yerel yönetimler açısından bakıldığında, olası bir göç öngörüyor musunuz? Böyle bir durumda, Türkiye'de özellikle hangi şehirler ve hangi bütçe kalemleri üzerinde baskı oluşturur?

Olası bir göç hareketi düşük bir ihtimal olarak değerlendirilmektedir ve bugüne kadar bu yönde somut bir gelişme de ortaya çıkmamıştır. Bununla birlikte, düşük bir olasılık olsa dahi, böyle bir hareketliliğin yönelmesi muhtemel yerlerin büyük kentler olacağı öngörülmektedir. Bu çerçevede İstanbul ilk sırada öne çıkmakla birlikte, özellikle teknoloji ve stratejik sektörler bakımından Ankara da önemli bir mekânsal gelişme alanı olabilir. Bunun yanında, sınır illerine yönelik olarak sektör ve faaliyet bazlı yeni girişim alanlarının geliştirilmesi de mümkündür.

Bu süreçte büyükşehirler göçün ana çekim merkezleri olacak olsa da, birçok Avrupa Birliği ülkesinde görüldüğü üzere yerel yönetimlerin tamamlayıcı rolü son derece önemlidir. Yerel yönetimlerin cazibeyi artıran, kamu hizmetlerinin kalitesini yükselten ve merkezi yönetimin yükünü paylaşan bir işlev üstlenmesi gerekecektir. Bütçe açısından ise barınma, sosyal hizmetler, sağlık, eğitim, ulaşım, altyapı ve belediye hizmetleri üzerinde belirgin baskılar oluşması beklenmektedir.

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

sesa.org.tr

[@sesaenstitüsü](https://twitter.com/sesaenstitüsü)

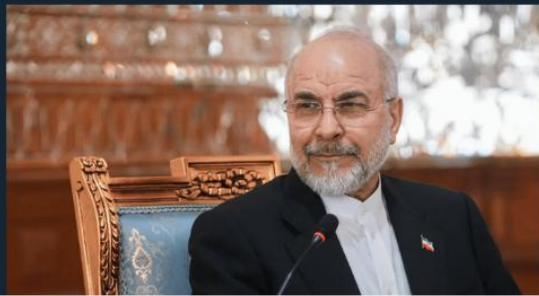
info@sesa.org.tr

Bademlidere Mah. 262. Sok. No:6
Çankaya/ANKARA

İSRAİL-ABD VE İRAN SAVAŞI'NIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ: GÜVENLİ LİMAN KAÇIŞI, ULUSLARARASI FİNANS MERKEZİ OLMA POTANSİYELİ VE TÜRKİYE'NİN ATMASI GEREKEN ADIMLAR ÜZERİNE

THE IMPACT OF THE ISRAEL-U.S.-IRAN CONFLICT ON
TÜRKİYE: SAFE-HAVEN DYNAMICS, THE POTENTIAL TO
BECOME AN INTERNATIONAL FINANCIAL CENTRE, AND THE
POLICY STEPS TÜRKİYE NEEDS TO TAKE

Prof. Dr. H. Hakan YILMAZ

Interview

SESA
Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

Introduction

In the current conjuncture, marked by deepening regional geopolitical tensions, the possible repercussions of the Israel-U.S.-Iran conflict for Türkiye emerge as an issue requiring careful analysis not only in terms of foreign policy and security, but also with regard to economic policy, public finance, the financial system, logistics infrastructure, and institutional capacity. The search for a safe haven, the ambition to become an international financial centre, insurance capacity, the strategic role of ports, and the possibility of international financial operations shifting toward Türkiye constitute the principal axes of this discussion. Within this framework, this interview with Prof. Dr. H. Hakan Yılmaz examines the kind of economic policy framework Türkiye should develop in response to these developments and highlights the key priorities in terms of fiscal resilience, the preparedness of public institutions, the role of local governments, and the broader social implications.

1. In your view, in which areas would the Israel-U.S.-Iran-centred conflict have the strongest immediate impact on the Turkish economy: public finance, inflation, foreign trade, energy, financial stability, or migration pressure?

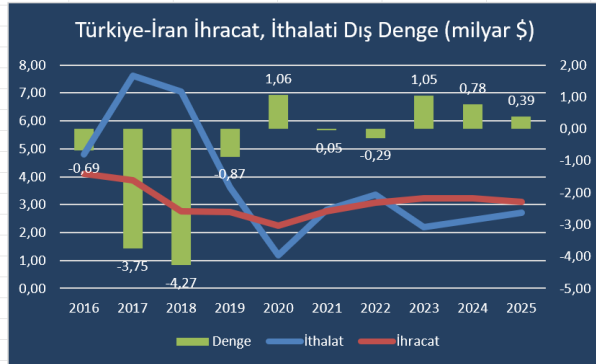
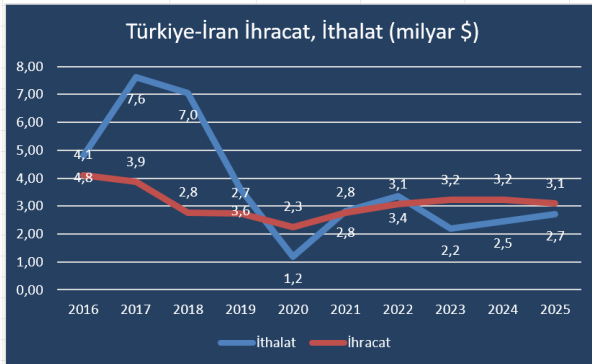
Türkiye is among the countries most likely to be significantly affected by the economic costs of the ongoing military conflict in this region. In the initial phase, the most visible effects are likely to arise from the contraction in foreign trade volume, leading to adverse consequences for production and employment; from cost pressures generated by rising energy prices; and from economic slowdown in tourism and in the provinces near the border. Should the conflict deepen, migration-related and security-related risks are also expected to become more pronounced for Türkiye.

After China, Türkiye is the second-largest supplier in Iran's imports. Accordingly, the direct impact on the Turkish economy will primarily be felt through our foreign trade relations with Iran and the broader region. Over the last five years, the trade volume between Türkiye and Iran has averaged USD 5.7 billion. During the past three years, particularly as a result of the slowdown in imports, Türkiye has begun to record a trade surplus vis-à-vis Iran, averaging approximately USD 800 million. When transit trade, amounting to nearly USD 6 billion, is added, the potential trade volume effectively exceeds USD 11 billion.

A significant number of Iranian entrepreneurs have also recently relocated to Türkiye, with the total estimated to exceed 12,000. Likewise, there are entrepreneurs from Türkiye who have gone to Iran for investment purposes.

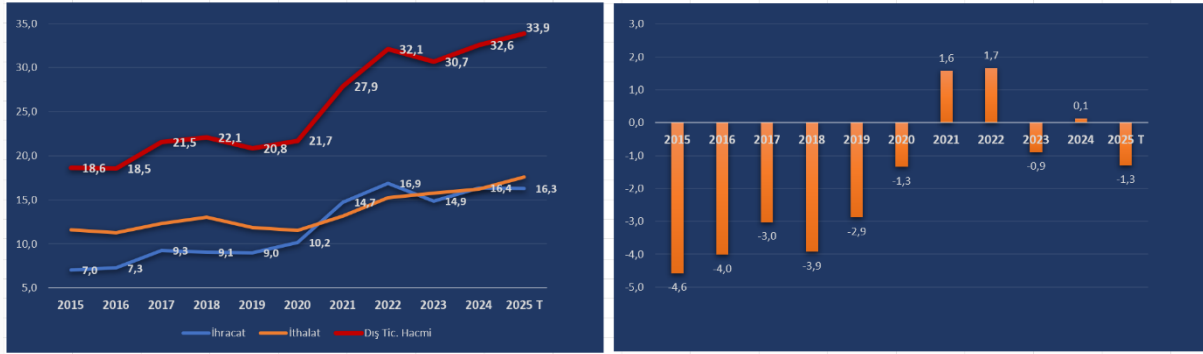
Table 1: Development of Türkiye-Iran Foreign Trade (USD billion)

	milyar ABD Doları										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025
İthalat	4,80	7,61	7,04	3,61	1,19	2,82	3,35	2,18	2,45	2,70	
İhracat	4,12	3,86	2,77	2,74	2,25	2,77	3,07	3,23	3,23	3,09	
Denge	-0,69	-3,75	-4,27	-0,87	1,06	-0,05	-0,29	1,05	0,78	0,39	
Dış Ticaret Hacmi	8,92	11,47	9,81	6,35	3,45	5,59	6,42	5,41	5,69	5,79	

Source: Author's estimates based on TUIK data, 2025 year-end estimate

Meanwhile, total trade volume between Türkiye and the United States has averaged approximately USD 32 billion over the last three years. Over the last decade in particular, bilateral trade volume increased by 82 percent, rising from USD 18 billion to USD 33 billion. The fact that the increase was more pronounced in Türkiye's exports to the United States, which rose by 128 percent, also resulted in a period in which trade deficits that had previously approached USD 5 billion turned into surpluses in some years.

Table 2: Development of Türkiye-U.S. Foreign Trade (USD billion)

Source: Author's estimates based on TUIK data

In this framework, given that by the end of 2025 approximately 6 percent of Türkiye's total exports are directed to the United States and 1.14 percent to Iran, it may be argued that Türkiye faces a direct risk of exposure in terms of rising costs and contraction in foreign trade.

At the same time, machinery and spare parts constitute the largest category in Türkiye's exports to Iran, accounting for 27–30 percent. In order to enhance domestic production and self-sufficiency, Iran imports production equipment, machinery, machine components, spare parts, and motor vehicle parts from Türkiye. Plastics and various chemical products rank second, with a share of 25–27 percent. As a major producer and exporter of petrochemical products, Iran also procures from Türkiye semi-finished plastics, chemical products, and certain chemical intermediates that it cannot produce in sufficient quantities domestically for either internal consumption or export-oriented production. Agricultural products rank third in our exports, with a share of 8–10 percent. In addition, Iran periodically imports directly from neighbouring Türkiye in order to close supply gaps that emerge in certain product groups domestically and to keep prices under control. In previous periods, vegetable oil, chicken meat, and eggs were subject to additional imports in this manner. Furthermore, due to the low cost of energy in Iran, certain metal ores, which rank fourth among our export items, are sent there for processing in order to benefit from those lower energy costs.

Türkiye's imports from Iran, by contrast, are concentrated primarily in natural gas, which accounts for approximately 50 percent, alongside certain technical issues arising from the way natural gas payments are reflected in contracts and in the accounting system. This is followed by metal products, especially silver and aluminium, in the 20–30 percent range, and agricultural products at around 5–10 percent. For this reason, in relation to natural gas, not only supply security but also the potential for cost-driven impact should be taken into account. Türkiye's annual consumption of approximately 8 billion cubic metres is significant in this respect.

In conclusion, Türkiye is among the countries likely to be affected most severely by this conflict, given both its high trade volume with the United States, its energy-oriented import relationship with Iran, and the concentration of its exports in machinery, spare parts, plastics, and chemicals. The economic impact is likely to manifest itself particularly in the form of shrinking exports among small and medium-sized industrial enterprises, and in welfare losses in provinces near the Iranian border due to the contraction of trade and tourism.

2. What fiscal and institutional conditions must be met for Türkiye to be perceived as a “safe haven” in such a crisis environment?

Following the U.S.-Israel-Iran conflict, it should be considered a plausible scenario that firms and individuals operating in the region may turn toward Türkiye as a safer centre outside the conflict zone, and that Türkiye may, in turn, attract the external financing it needs during this period. In

this respect, it is particularly important to attract investors from the Gulf countries, especially the United Arab Emirates, as well as Kuwait, Bahrain, and Qatar. However, the main issue here has become the lack of confidence and the climate of unpredictability prevailing in the Gulf.

From the perspective of foreign investors, it is of critical importance that the rules of the game do not change and that predictability is ensured. Likewise, the protection of acquired rights is regarded as one of the principal indicators of the existence of a rules-based system.

For Türkiye, whose external financing needs are expected to increase in 2026, one of the main objectives should be to ensure that firms relocate to Türkiye in the aftermath of the conflict and that this relocation generates capital inflows. Within this framework, tax incentives acquire particular importance. Advantages relating to the corporate tax rate, income tax arrangements, foreign capital legislation, investment incentives, and regulations concerning inheritance and transfer taxes are among the instruments that could encourage not only companies but also individuals to turn toward Türkiye.

Although the total value of investments projected to be made in Turkish companies by foreign investors within the framework of mergers and acquisitions has displayed a fluctuating pattern over the past decade, it appears to have re-entered a strong upward trajectory, especially after 2023. This should be regarded as a potential advantage for Türkiye.

At the same time, it must also be asked whether developments in the Gulf, which carry a risk of further escalation, are being monitored closely enough. For this reason, there is a need for strong research institutions and effective strategic planning capacity. In this context, strengthening research institutions capable of producing institutional analysis, strategic planning, and forward-looking assessments is of great importance.

3. From the perspective of public finance and structural adjustment, does Türkiye currently have a greater capacity to generate strategic advantages in this process, or are its existing vulnerabilities more dominant?

First of all, it should be underlined that foreign capital inflows should, to the greatest extent possible, be directed toward direct investments capable of generating know-how transfer. In this sense, had the second-generation reforms that have long been postponed been completed, and had a framework capable of inspiring confidence in implementation been established, the current picture could have produced far more favourable outcomes for Türkiye.

The critical issue for Türkiye is its ability to provide assurance that a rules-based system will function fully and effectively. If such confidence can be established, Türkiye may generate significant opportunities thanks to its economic potential, human capital, financial infrastructure, and other structural advantages. Otherwise, existing vulnerabilities will continue to stand in the way of this potential.

4. In such a regional crisis environment, can Türkiye become a country that attracts short-term capital, or does it possess the potential to become a more permanent regional financial and operational centre?

Under present conditions, although Türkiye is not itself a party to the armed conflict, it is nonetheless located in a geography that may be considered second-degree risk territory. In addition, the postponement of structural reforms and the hesitations surrounding their implementation inevitably make Türkiye appear, in the eyes of investors, as a country offering primarily short-term opportunities.

That said, if the necessary structural and institutional arrangements can be put into effect, Türkiye has the potential not only to attract short-term capital, but also to become a regional financial and operational centre in a more lasting sense. Under present circumstances, however, short-term capital movements appear more likely.

5. In such a war scenario, under which headings would the most serious pressures on the public budget emerge: energy costs, security expenditures, social assistance, migration management, logistics infrastructure, or other areas?

The most significant risk this conflict poses to the global economy is the simultaneous emergence of low growth and high inflation driven by cost increases triggered by rising energy prices. These developments inevitably bring supply shocks to the forefront as well. Slower growth and contraction in aggregate demand will, in turn, lead to a marked cyclical increase in unemployment. Although Türkiye's public debt burden remains relatively low, the budget's fiscal room for manoeuvre is limited due to high interest rates and the continuing need for external financing. For this reason, especially in the face of the financing pressure that rising energy prices are likely to impose on the external deficit, there is a need for more medium- and long-term, higher-quality capital inflows. If this issue can be addressed, an increase in the budget deficit from 3 percent to 5 percent would not in itself create a major problem. Nevertheless, energy costs, security expenditures, social support, and possible migration-management expenses are likely to emerge as the principal sources of pressure on the budget.

6. Do you regard the concept of “safe-haven relocation” solely as a movement of financial capital, or should it also be evaluated in terms of the relocation of company headquarters, logistics, and commercial management functions?

Financial capital movements are the first and most visible dimension that comes to mind in this regard. However, trade, especially transit trade (re-export), as well as logistics and tourism, also stand out in this process.

At the same time, I am of the view that, in the longer term, the area most likely to ensure permanence and accelerate economic development is information technologies and the digital economy, both of which may benefit from the transition dynamics emerging in this region. Therefore, “safe-haven relocation” should be understood not merely as a movement of financial capital, but in a broader sense as encompassing the relocation of company headquarters, commercial management functions, logistics networks, and digital activities.

7. From the perspective of both the central government and local governments, do you foresee a possible migration wave? If so, which cities and which budget items in Türkiye would come under pressure?

A possible migration movement is currently assessed as a low-probability scenario, and no concrete development in this direction has so far emerged. Nevertheless, even if the probability remains low, such mobility would most likely be directed toward major urban centres. In this framework, Istanbul stands out as the primary destination, while Ankara may also emerge as an important spatial development area, particularly in terms of technology and strategic sectors. In addition, it

may also be possible to develop new sector- and activity-based areas of initiative in the border provinces.

Although metropolitan areas would become the principal centres of attraction in the event of migration, the complementary role of local governments is, as observed in many European Union countries, of critical importance. Local governments would need to assume a function that enhances attractiveness, improves the quality of public services, and shares part of the burden borne by the central government. From a budgetary perspective, significant pressures are likely to arise in housing, social services, healthcare, education, transportation, infrastructure, and municipal services.

SESA

Enstitüsü

Sosyal Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Enstitüsü
Institute of Social Economic and Political Research

sesa.org.tr

[@sesaenstitüsü](https://twitter.com/sesaenstitüsü)

info@sesa.org.tr

Bademlidere Mah. 262. Sok. No:6
Çankaya/ANKARA